

Titlul III. TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ

Capitolul 1 DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 93. Noțiuni generale

În sensul prezentului titlu, se definesc următoarele noțiuni:

1) *Taxă pe valoarea adăugată* (în continuare – T.V.A.) – impozit de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate, serviciilor prestate care sînt supuse impozitării pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în Republica Moldova.

2) *Marfă, valori materiale* – rezultat al muncii sub formă de articole, mărfuri de larg consum și produse cu destinație tehnico-economică, clădiri, construcții și alte bunuri imobiliare, activele nemateriale.

3) *Livrare de mărfuri* – transmitere a dreptului de proprietate asupra mărfurilor prin comercializarea lor, schimb, transmitere gratuită, transmitere cu plată parțială, împrumutul bunurilor fungibile, cu excepția mijloacelor bănești, achitarea salariului în expresie naturală, prin alte plăți în expresie naturală, prin comercializarea mărfurilor gajate în numele debitorului gajist, prin transmiterea mărfurilor în baza contractului de leasing financiar; transmitere a mărfurilor de către comitent comisionarului, de către comisionar cumpărătorului, de către furnizor comisionarului și de către comisionar comitentului în cadrul realizării contractului de comision.

4) *Livrare (prestare) de servicii* – activitate de prestare a serviciilor materiale și nemateriale, de consum și de producție, inclusiv darea proprietății în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional, transmiterea drepturilor privind folosirea oricăror mărfuri contra plată, cu plată parțială sau gratuit; activitate de executare a lucrărilor de construcții și montaj, de reparație, de cercetări științifice, de construcții experimentale și a altor lucrări contra plată, cu plată parțială sau gratuit; activitate de prestare a serviciilor de către administratorul fiduciar cumpărătorului și de către administratorul fiduciar fondatorului administrării fiduciare în cadrul realizării contractului de administrare fiduciară. Se consideră livrare efectuată de către fondatorul administrării fiduciare administratorului fiduciar serviciile prestate de către administratorul fiduciar cumpărătorului în cadrul realizării contractului de administrare fiduciară.

5) *Plata parțială* – îndeplinirea incompletă de către cumpărător a obligațiilor sale față de furnizor.

6) *Livrare impozabilă* – livrare de mărfuri, livrare (prestare) de servicii, cu excepția celor scutite de T.V.A., efectuate de către subiectul impozabil în procesul activității de întreprinzător.

7) *Mărfuri de uz sau consum personal* – obiecte destinate pentru satisfacerea necesităților proprietarului și (sau) ale membrilor familiei sale.

8) *Import de mărfuri* – introducerea mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu legislația vamală.

9) *Import de servicii* – prestare de servicii de către persoanele juridice și fizice nerezidente ale Republicii Moldova persoanelor juridice și fizice rezidente sau nerezidente ale

Republicii Moldova, pentru care locul prestării se consideră a fi Republica Moldova.

10) *Export de mărfuri* – scoaterea mărfurilor de pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu legislația vamală.

11) *Export de servicii* – prestare de către persoane juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova persoanelor juridice și fizice nerezidente ale Republicii Moldova de servicii al căror loc de livrare nu este Republica Moldova.

12) *Relații specifice* – relații speciale, caracteristice și aplicabile numai unui anumit subiect sau unei circumstanțe concrete, care se deosebesc de relațiile caracteristice pentru subiecți și circumstanțe analogice.

13) *Cotă zero* – cota T.V.A. ce constituie zero procente.

14) *Agent* – persoană care acționează în numele altei persoane și nu este angajatul acesteia.

15) *Locul livrării mărfurilor, serviciilor* – locul efectuării livrării, determinat conform regulilor stabilite în art. 110 și 111.

16) *Factură fiscală* – formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hîrtie sau în formă electronică prezentat cumpărătorului (beneficiarului) de către subiectul impozabil, înregistrat în modul stabilit, la efectuarea livrării impozabile.

17) *Cumpărător (beneficiar)* – persoană fizică sau juridică căreia i se livrează valori materiale sau căreia i se prestează servicii.

18) *Investiții (cheltuieli) capitale* – cheltuieli efectuate de către agenții economici în legătură cu procurarea și/sau crearea activelor pe termen lung, destinate utilizării în procesul de producție (prestare servicii/executare lucrări), care nu se reflectă în rezultatele perioadei curente, dar urmează a fi atribuite la majorarea valorii activelor pe termen lung.

19) *Registrul general electronic al facturilor fiscale* – registru electronic constituit și administrat de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în care, conform regulilor stabilite de art. 118¹, se înregistrează facturile fiscale.

Capitolul 2 SUBIECȚI ȘI OBIECTE IMPOZABILE

Articolul 94. Subiecții impozabili

Subiecții impozabili sînt:

- persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova prin intermediul reprezentanței permanente conform art. 5 pct. 15), care sînt înregistrați sau trebuie să fie înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A.;
- persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova prin intermediul reprezentanței permanente conform art. 5 pct. 15), care importă mărfuri, cu excepția persoanelor fizice care importă mărfuri de uz sau consum personal a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare;

01.07.2016

- c) persoanele juridice și fizice, **cu excepția organizațiilor social-politice**, nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova prin intermediul reprezentanței permanente conform art. 5 pct. 15), care importă servicii, indiferent de faptul dacă sînt sau nu sînt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A.

Articolul 95. Obiectele impozabile

(1) Obiecte impozabile constituie:

- a) livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentînd rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova;
- b) importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice;
- c) importul serviciilor în Republica Moldova.

(2) Nu constituie obiecte impozabile:

- a) livrarea mărfurilor, serviciilor efectuată în interiorul zonei economice libere sau în cadrul regimului vamal de antrepozit vamal;
- b) venitul sub formă de dobîndă obținut de către locator în baza unui contract de leasing;
- c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,2% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare;
- d) transmiterea proprietății în cadrul reorganizării agentului economic.

Capitolul 3

MODUL DE CALCULARE ȘI ACHITARE A T.V.A.

Articolul 96. Cotele T.V.A.

Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:

- a) cota-standard – în mărime de 20% din valoarea impozabilă a mărfurilor și serviciilor importate și a livrărilor efectuate pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) cote reduse în mărime de:
- 8% – la piinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590600, 190590900), la laptele și produsele lactate (04010402, 0403, 0405, 040610200), livrate pe teritoriul Republicii Moldova cu excepția produselor alimentare pentru copii care sînt scutite de T.V.A. în conformitate cu art. 103 alin. (1) pct. 2);
  - 8% – la medicamentele de la pozițiile tarifare 3001–3004, atît indicate în Nomenclatorul de stat de medicamente, cît și autorizate de Ministerul Sănătății, la alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita

volumului contingentului anual stabilit de Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;

- 8% – la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 3005, 300610, 300620000, 300630000, 300640000, 300660000, 300670000, 370790, 380894, 382100000, 382200000, 4014, 401511000, 481890100, 900110900, 900130000, 900140, 900150, 901831, 901832, 901839000;

01.07.2016

- 8% – la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711 atît la cele importate, cît și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, **precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale**;
  - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex. 0105 – pui vii de reproducție, 060210, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070959100, 070959300, **070960**, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, **ex. 070999900 – mărar și pătrunjel**, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;
  - 8% – la zahărul din sfeclă de zahăr, produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) cota zero – la mărfurile și serviciile livrate în conformitate cu art. 104.

Articolul 97. Valoarea impozabilă a livrării impozabile

(1) Valoarea impozabilă a livrării impozabile, reprezintă valoarea livrării achitate sau care urmează a fi achitată (fără T.V.A.).

(2) Dacă plata pentru livrare este, în totalitate sau parțial, achitată în expresie naturală, valoarea impozabilă a livrării impozabile constituie valoarea ei de piață, care se determină în conformitate cu art. 5 pct. 26) și art. 99.

(3) Valoarea impozabilă a livrării impozabile include suma totală a tuturor impozitelor și taxelor care urmează a fi achitate, cu excepția T.V.A.

(3¹) În cazul aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare a sumei obligației fiscale, valoarea impozabilă a livrării impozabile se consideră valoarea estimată în conformitate cu art. 225.

(5) Valoarea impozabilă a livrării impozabile a activelor su-puse uzurii reprezintă valoarea cea mai mare din valoarea lor contabilă și valoarea de piață.

01.07.2016

(6) La stabilirea valorii impozabile a livrării impozabile contractate în valută străină, cursul de schimb valutar care se aplică este cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data la care apare obligația fiscală privind T.V.A.

(7) Dacă operațiunea se efectuează în valuta străină față de care Banca Națională a Moldovei nu cotează leul moldovenesc, atunci conversiunea are loc în două etape. Inițial, valuta străină este recalculată în altă valută străină față de care Banca Națională a Moldovei cotează leul moldovenesc. Pentru aceasta se folosește metoda directă de corelație între cursurile respectivelor valute străine. Suma obținută astfel în altă valută străină este recalculată în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data la care apare obligația fiscală privind T.V.A.

Articolul 98. Ajustarea valorii impozabile a livrării impozabile

01.07.2016

(1) Valoarea impozabilă a livrării impozabile a mărfurilor, serviciilor, după livrarea sau achitarea lor, urmează a fi ajustată, cu condiția prezentării documentelor de confirmare, dacă:

- valoarea livrării impozabile, aprobată anticipat, s-a schimbat ca rezultat al schimbării prețurilor;
- livrarea impozabilă a fost, în totalitate sau parțial, restituită subiectului impozabil care a efectuat livrarea;
- valoarea impozabilă a livrării impozabile a fost redusă în urma acordării discountului.

01.07.2016

(2) Pentru livrări de mărfuri și servicii pe teritoriul Republicii Moldova, contractate în valută străină cu decontare în monedă națională, se aplică cursul oficial al leului moldovenesc la data plății, iar diferențele dintre valoarea calculată a mărfurilor, serviciilor la data eliberării facturii fiscale și valoarea calculată a mărfurilor, serviciilor la cursul oficial al leului moldovenesc stabilit la data plății constituie valoare impozabilă a livrării de mărfuri, servicii contractate în valută străină.

Articolul 99. Livrările efectuate la un preț mai mic decât cel de piață, fără efectuarea plății, în contul retribuirii muncii

(1) Livrarea efectuată la un preț mai mic decât cel de piață din cauza relațiilor specifice stabilite între furnizor și cumpărător (beneficiar) sau din cauză că cumpărătorul (beneficiarul) este un angajat al furnizorului constituie o livrare impozabilă. Valoarea impozabilă a livrării respective constituie valoarea ei de piață.

(2) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, mărfurile de producție proprie care ulterior sînt transmise fără plată angajaților

subiectului impozabil, serviciile prestate fără plată angajaților subiectului impozabil, cu excepția celor prevăzute la art. 24 alin. (19), se consideră livrare impozabilă. Valoarea impozabilă a livrării respective constituie valoarea ei de piață.

(3) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, mărfurile de producție proprie, care ulterior sînt însușite de subiect sau sînt transmise de el membrilor familiei sale se consideră livrare impozabilă a acestui subiect. Valoare impozabilă a livrării de mărfuri, servicii este valoarea achitată de către subiect pentru livrarea destinată desfășurării activității sale de întreprinzător, iar pentru mărfurile de producție proprie – valoarea de piață.

(4) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, care ulterior au fost transmise altor persoane se consideră livrare impozabilă efectuată de către acest subiect. Valoarea impozabilă a livrării menționate constituie valoarea achitată de către subiect pentru livrarea destinată desfășurării activității sale de întreprinzător.

(5) Mărfurile, serviciile livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, mărfurile de producție proprie, serviciile livrate în contul retribuirii muncii angajatului se consideră livrare impozabilă. Valoarea impozabilă a livrării menționate constituie valoarea ei de piață.

(6) Valoarea de piață a livrării impozabile nu trebuie să fie mai mică decât costul vânzărilor ei.

Articolul 100. Valoarea impozabilă a mărfurilor importate

(1) Valoarea impozabilă a mărfurilor importate constituie valoarea lor vamală, determinată în conformitate cu legislația vamală, precum și impozitele și taxele care urmează a fi achitate la importul acestor mărfuri, cu excepția T.V.A.

(2) În cazul absenței documentelor care confirmă valoarea mărfurilor importate sau în cazul diminuării de către importator a valorii mărfurilor, valoarea impozabilă a mărfurilor este determinată de către autoritățile vamale în modul stabilit la alin. (1) și în conformitate cu drepturile acordate acestor autorități de legislație.

Articolul 101. Modul de calculare și achitare a T.V.A.

(1) Subiecții impozabili stipulați la art. 94 lit. a) sînt obligați să declare, conform art. 115, și să achite la buget pentru fiecare perioadă fiscală, stabilită conform art. 114, suma T.V.A., care se determină ca diferență dintre sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor și sumele T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitate furnizorilor la momentul procurării valorilor materiale, serviciilor (inclusiv T.V.A. la valorile materiale importate) folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător în perioada fiscală respectivă, ținîndu-se cont de dreptul de trecere în cont conform art. 102.

(2) Dacă suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi achitată furnizorului la procurarea valorilor materiale, serviciilor depășește suma T.V.A. primită sau care urmează să fie primită de la cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate, diferența se raportează în următoarea perioadă fiscală

și devine o parte a sumei T.V.A. ce urmează a fi achitată pe valorile materiale, serviciile procurate în această perioadă cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3), (5) și (6).

(3) Dacă suma T.V.A. la valorile materiale și la serviciile procurate de către întreprinderile ce produc piine și produse de panificație și întreprinderile ce prelucrează lapte și produc produse lactate depășește suma T.V.A. la livrările de piine, produse de panificație, lapte și produse lactate, diferența se restituie din buget în limitele cotei-standard a T.V.A., înmulțite cu valoarea livrării ce se impozitează la cota redusă. T.V.A. se restituie în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile.

(4) Subiecții impozabili care importă servicii achită T.V.A. la data efectuării plății, inclusiv a plății prealabile pentru serviciul de import.

(5) Dacă depășirea sumei T.V.A. la valorile materiale, serviciile procurate se datorează faptului că subiectul impozabil a efectuat o livrare care se impozitează la cota zero, acesta are dreptul la restituirea sumei cu care a fost depășită T.V.A. la valorile materiale, serviciile procurate achitată prin intermediul contului bancar și/sau al stingerii sumelor din contul restituirii impozitelor, în conformitate cu prevederile prezentului articol, ale art. 103 alin. (3) și ale art. 125, în limitele cotei-standard a T.V.A., stabilite la art. 96 lit. a), sau cotei reduse a T.V.A., stabilite la art. 96 lit. b), înmulțite cu valoarea livrării, ce se impozitează la cota zero. Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de lege, într-un termen care nu depășește 45 de zile.

La exportul mărfurilor supuse accizelor, fabricate din materia primă supusă accizului, limita valorii maxime a T.V.A. apreciată spre restituire se majorează cu suma ce se apreciază prin înmulțirea cotei standard a T.V.A. la valoarea accizelor achitate furnizorilor la procurarea materiei prime utilizate la producerea mărfurilor exportate.

(6) Dacă suma T.V.A. la valorile materiale și/sau la serviciile procurate de către întreprinderile ce desfășoară activitate de leasing depășește suma T.V.A. la livrările de bunuri sau servicii efectuate în cadrul contractelor de leasing financiar și/sau operațional, diferența se restituie din buget în limitele cotei-standard a T.V.A. înmulțite cu valoarea acestor livrări de bunuri sau servicii. T.V.A. se restituie în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu va depăși 45 de zile.

(7) Persoanele juridice și fizice care importă mărfuri pentru desfășurarea activității de întreprinzător achită T.V.A. pînă la sau în momentul prezentării declarației vamale, adică pînă la momentul introducerii mărfurilor pe teritoriul Republicii Moldova. Persoanele fizice care importă mărfuri a căror valoare depășește limita neimpozabilă de 300 de euro achită T.V.A. în funcție de valoarea impozabilă a mărfurilor (limita neimpozabilă nu micșorează valoarea impozabilă a mărfurilor).

01.07.2016

(8) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național, iar în lipsa datoriilor, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar al subiectului impozabil respectiv.

Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.

Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale

(1) Acțiunea prezentului articol se extinde asupra subiecților impozabili care, începînd cu 1 ianuarie 2012, efectuează investiții (cheltuieli) capitale, cu excepția investițiilor (cheltuielilor) capitale în clădiri și în mijloace de transport (de la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333), și sînt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A.

(1¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1), agenții economice care sînt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A. și care, începînd cu 1 mai 2015, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în clădiri de producție (destinate producerii mărfurilor sau serviciilor) au dreptul la restituirea sumei T.V.A. Restituirea T.V.A. nu se efectuează pentru clădiri de producție care se află în curs de execuție sau conservare, ci doar pentru clădirile de producție care sînt date în exploatare și utilizate conform destinației lor finale.

(2) Subiecții impozabili stipulați la alin. (1) și (1¹) care au o depășire a sumei T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitată la procurarea valorilor materiale, serviciilor față de suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi achitată de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor au dreptul la restituirea depășirii date. Suma pasibilă restituirii nu poate fi mai mare decît suma T.V.A. achitată prin intermediul contului bancar pentru valorile materiale, serviciile ce țin de investițiile (cheltuielile) capitale efectuate conform alin. (1) și (1¹). Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii. Restituirea T.V.A. se efectuează în limitele depășirii sumei T.V.A. achitate sau ce urmează a fi achitată la procurarea valorilor materiale, serviciilor față de suma T.V.A. achitată sau ce urmează a fi achitată de către cumpărători (beneficiari) pentru mărfurile, serviciile livrate lor, care este reflectată în declarația privind T.V.A. pentru ultima perioadă fiscală.

(2¹) Restituirea T.V.A. pentru investițiile (cheltuielile) capitale efectuate pînă la 31 decembrie 2011 inclusiv se efectuează conform prevederilor legislative în vigoare pînă la această dată.

[Alin. (3) exclus prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

01.07.2016

(4) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datoriilor față de bugetul public național, iar în lipsa datoriilor, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar al subiectului impozabil respectiv.

Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datoriilor creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.

alineatul (5) se abrogă

[Art.101² abrogat prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art. 871; în vigoare 01.01.14]

Articolul 101³. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale în autovehicule pentru transportul a minimum 22 de persoane, cu excepția șoferului

01.07.2016

(1) Agenții economici care nu sînt înregistrați în calitate de contribuabili de T.V.A. și care, începînd cu 1 ianuarie 2013, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în autovehicule de la poziția tarifară 8702 pentru transportul a minimum 22 de persoane, cu excepția șoferului, au dreptul la restituirea sumei T.V.A. aferente acestor investiții, achitată la buget. Restituirea T.V.A. se efectuează în modul stabilit de Guvern, într-un termen ce nu depășește 45 de zile din data depunerii cererii.

(2) Restituirea T.V.A. conform prezentului articol se efectuează numai subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A. în contul stingerii datorii față de bugetul public național, iar în lipsa datoriei, la cererea subiectului impozabil, în contul viitoarelor obligații ale acestuia față de bugetul public național sau la contul bancar al subiectului impozabil respectiv.

Se interzice restituirea T.V.A. în contul stingerii datorii creditorilor subiectului impozabil care dispune de decizie de restituire a T.V.A., inclusiv persoanelor juridice și fizice cesionari.

Articolul 102. Trecerea în cont a T.V.A. pe valorile materiale, serviciile procurate

(1) În cazul achitării T.V.A. la buget, subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A. li se permite trecerea în cont a sumei T.V.A. achitate sau care urmează a fi achitate furnizorilor plătitori ai T.V.A. pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Se permite trecerea în cont a T.V.A. la serviciile importate, procurate de către subiecții impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător, numai în cazul achitării T.V.A. la buget pentru serviciile menționate în conformitate cu art. 115. Subiecților impunerii, înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A., li se permite trecerea în cont a sumei T.V.A., achitate sau care urmează a fi achitate furnizorilor plătitori ai T.V.A., aferente cheltuielilor efectuate pînă la momentul înregistrării și legate de procurarea mijloacelor fixe, cu destinație de producție în agricultură, de construcție și reconstrucția obiectelor cu destinație de producție în agricultură, de crearea și întreținerea plantațiilor tinere, de creșterea tineretului animal și întreținerea cirezilor.

(2) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt folosite pentru efectuarea livrărilor scutite de T.V.A. nu se trece în cont și se raportează la consumuri sau la cheltuieli.

(3) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt folosite pen-

tru efectuarea livrărilor atît impozabile, cît și scutite de T.V.A. se trece în cont dacă se referă la livrările impozabile.

Mărimea trecerii în cont a T.V.A. se determină lunar prin aplicarea proratai față de suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt utilizate pentru efectuarea livrărilor atît impozabile, cît și scutite de T.V.A.. Prorata se determină prin aplicarea următorului raport:

- la numărator se indică valoarea livrărilor impozabile (fără T.V.A.), cu excepția avansurilor primite, pentru a căror efectuare se utilizează valorile materiale, serviciile în cauză;
- la numitor se indică valoarea totală a livrărilor impozabile (fără T.V.A.) și a livrărilor scutite, cu excepția avansurilor primite, pentru efectuarea cărora se utilizează valorile materiale, serviciile în cauză.

Prorata definitivă se determină în modul descris mai sus la completarea declarației privind T.V.A. pentru ultima perioadă fiscală a anului și se bazează pe indicatorii anuali ai livrărilor. Diferența dintre suma T.V.A. trecută în cont în perioadele fiscale precedente și suma T.V.A. determinată drept urmare a aplicării proratai definitive se reflectă în declarația pentru ultima perioadă fiscală a anului.

01.07.2016

(3¹) Trecerea în cont a sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sînt folosite pentru efectuarea livrărilor ce nu constituie obiecte impozabile cu T.V.A. în conformitate cu art. 95 alin. (2) lit. c) și d) se efectuează similar livrărilor impozabile.

(4) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care nu sînt folosite pentru desfășurarea activității de întreprinzător, pe valorile materiale procurate care în procesul activității de întreprinzător au fost sustrate sau au constituit pierderi supranormativ conform legislației, precum și pe valoarea care nu a fost supusă uzurii a mijloacelor fixe casate, nu se trece în cont și se raportează la consumurile sau cheltuielile perioadei.

(5) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate de către subiectul impozabil în scopul organizării de activități distractive ce nu țin de domeniul activității sale de întreprinzător nu se trece în cont și se raportează la cheltuieli. Subiecții impozabili a căror activitate de întreprinzător constă în organizarea distracțiilor și timpului liber, iar valorile materiale, serviciile procurate sînt folosite nemijlocit pentru desfășurarea acestei activități au dreptul la trecerea în cont a T.V.A. pe valorile materiale și serviciile procurate.

(6) Subiectul impozabil are dreptul la trecerea în cont a T.V.A. achitate sau care urmează a fi achitate pe valorile materiale, serviciile procurate dacă dispune:

- de factura fiscală la valorile materiale, serviciile procurate pe care a fost achitată ori urmează a fi achitată T.V.A., sau
- de documentul, eliberat de autoritățile vamale, care confirmă achitarea T.V.A. la mărfurile importate;
- de documentul care confirmă achitarea T.V.A. pentru serviciile importate.

Dacă, după vînzarea bunurilor gajate de către creditorul gajist sau de către persoana desemnată de acesta, debito-

rul gajist nu emite factura fiscală în termen de 15 zile de la vânzare, subiectul impozabil are dreptul la trecerea în cont a sumei T.V.A. achitate sau care urmează a fi achitate, în baza contractului de vânzare a bunurilor gajate.

01.07.2016

(7) Livrarea, în privința căreia se permite trecerea în cont a T.V.A. achitate sau care urmează a fi achitate pe valorile materiale, serviciile procurate, trebuie să fie efectuată subiectului impozabil de către furnizorul care a eliberat factura fiscală (**eliberată în modul stabilit de Ministerul Finanțelor sau imprimată cu aplicarea seriei și numărului atribuit de Serviciul Fiscal de Stat subiectului care își exercită dreptul la imprimarea de sine stătător a facturilor fiscale**) sau să fie importată de către subiectul impozabil.

(8) În scopul confirmării dreptului la restituirea T.V.A. pe valorile materiale și serviciile procurate, subiectul impozabil, în afară de declarațiile privind T.V.A. și registrele de evidență a livrărilor și procurărilor în care sînt înregistrate operațiunile de livrare sau procurare, trebuie să dispună de:

1) pentru livrări de mărfuri:

- a) contractul în baza căruia a fost efectuat exportul de mărfuri;
- b) factura comercială (invoice);

01.07.2016

litera b') se abrogă

[Art. 102 alin. (8), pct. 1) lit. c) abrogată prin LP110 din 19.06.14, MO178-184/11.07.14 art. 419]

- d) documentul de transport internațional al mărfurilor (copie), cu excepția livrărilor efectuate prin intermediul poștei;

[Lit. e) abrogată prin Legea nr. 71 din 12.04.2015, în vigoare 01.05.2015]

- f) la livrarea mărfurilor la export prin intermediul poștei, suplimentar se prezintă:
  - documentul ce confirmă achitarea serviciilor și/sau factura pentru serviciile poștale prestate;
  - documentul indicat în borderoul documentelor anexate la declarația vamală de export, perfectat de către operatorul poștal pe faptul expedierii poștale;

2) pentru livrări de servicii:

- a) confirmarea de la beneficiarul serviciilor exportate (în caz de necesitate, se prezintă traducerea perfectată de traducător autorizat conform legislației);
- b) documentele de plată ce confirmă achitarea serviciului;
- c) în cazul exportului de servicii legate de livrarea bunurilor materiale – declarația vamală și documentele ce atestă transportarea bunurilor materiale în cauză în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova;

3) pentru serviciile de transport internațional de pasageri efectuate cu:

- a) transportul auto, cu regularitate – foaia de parcurs, fișa de evidență a biletelor, pentru transportările unice – foaia de parcurs, borderourile de control;
  - b) transportul feroviar – fișa de evidență a biletelor;
  - c) transportul avia – misiunea de zbor;
  - d) transport naval – conosamentul;
- 4) la prestarea serviciilor de transport și expediție interna-

țională de mărfuri efectuate cu:

- a) transportul auto – contractul sau comanda ori copiile lor privind prestarea serviciului de transport sau expediție, documentele de plată ce confirmă achitățile pentru serviciile prestate, CMR – factura de transport internațional auto, cu înscrierea sosirii mărfurilor la locul de destinație și prezența ștampilelor organului vamal al Republicii Moldova, cu excepția cazurilor cînd transportul se efectuează fără trecerea frontierei țării;
- b) transportul feroviar – copia facturii de transport feroviar cu ștampilele organului vamal al Republicii Moldova, actele lucrărilor (serviciilor) executate pentru perioada de gestiune. Pentru serviciile de expediție se prezintă actele de verificare efectuate cu Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și cu alți expeditori care au participat la prestarea serviciilor respective, factura de transport internațional pe cale ferată (forma 4A);
- c) transportul aerian – factura de expediție avia (Air Waybill), cu nota de sosire a mărfurilor în țara de destinație;
- d) transportul naval – conosamentul care, prin înscrierile și ștampilele aplicate, atestă prestarea serviciului de transport internațional;

5) pentru serviciile operatorului aerodrom (aeropot), pentru serviciile de comercializare a biletelor de călătorie în trafic internațional cu aeronave, de deservire la sol a aeronavelor, de securitate aeronautică și de navigație aeriană, aferente aeronavelor în trafic internațional; pentru serviciile de comercializare a biletelor de transport internațional auto, feroviar și fluvial – documentele ce confirmă prestarea serviciilor enumerate și valoarea acestora;

6) pentru serviciile acordate prin intermediul mijloacelor electronice:

- a) confirmarea prin semnătură electronică și confirmarea primirii plății pentru serviciile respective (dacă aceasta a avut loc) sau informația privind mijloacele bănești încasate prin intermediul cardurilor sistemelor internaționale de plăți, prezentate de către bancă, în baza căreia va fi posibilă identificarea destinatarului străin;
  - b) în lipsa semnăturii electronice – confirmarea privind recepționarea serviciilor de către beneficiar cu semnătura olografă;
- 7) pentru energia electrică, energia termică și gaze la export:
- a) confirmarea destinatarului străin privind recepționarea livrărilor;

01.07.2016

- b) declarațiile vamale sau extrasele din declarațiile vamale în format electronic, pe care a fost aplicată semnătura electronică a subiectului impozabil **sau a brokerului vamal care a depus la organul vamal declarația vamală în formă electronică în numele subiectului impozabil**, documentele ce atestă transportarea energiei electrice, termice și a gazelor în adresa importatorului;
- c) confirmarea Serviciului Vamal privind veridicitatea operațiunilor de export efectuate de subiectul impozabil **sau brokerul vamal care a depus la organul vamal declarația vamală în formă electronică în numele subiectului impozabil**;

8) pentru serviciile de transport internațional prin conducte, rețele electrice:

- a) contractul în baza căruia a fost efectuat transportul;
- b) factura comercială (invoice);
- c) documentele de plată ce confirmă achitățile pentru serviciile prestate;
- d) documentele ce atestă livrările efectuate;

[Art. 102 alin. (8), pct. 8) lit. e) abrogată prin LP324 din 23.12.13, MO320-321/31.12.13 art. 871; în vigoare 01.01.14]

9) pentru livrările efectuate de către producătorii de pâine și produse de panificație, precum și de către întreprinderile ce prelucrează lapte și produc produse lactate – documentele (facturile fiscale) care atestă livrările;

10) pentru energia electrică, energia termică și apa caldă destinate populației – documentele care atestă livrările; în cazul livrării operatorilor rețelelor de distribuție și furnizorilor energiei electrice de către întreprinderile producătoare – actele de recepție între operatorii rețelelor de distribuție și producători, respectiv între furnizorii energiei electrice și producători, în celelalte cazuri – facturile fiscale ce confirmă livrările;

01.07.2016

11) pentru mărfurile și serviciile livrate în conformitate cu art. 104 lit. f) și i):

- a) ***copia declarației vamale despre introducerea de către rezidentul zonei economice libere, rezidentul Portului Internațional Liber Giurgiulești sau rezidentul Aeroportului Internațional Liber Mărculești a mărfurilor în zona economică liberă, în Portul Internațional Liber Giurgiulești sau în Aeroportul Internațional Liber Mărculești de pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova;***
- b) ***contractul de livrare;***
- c) ***copia certificatului rezidentului zonei economice libere, rezidentului Portului Internațional Liber Giurgiulești sau rezidentului Aeroportului Internațional Liber Mărculești căruia îi este efectuată livrarea;***
- d) ***pentru livrările impozabile la cota zero a T.V.A.:***
  - ***de mărfuri – factura fiscală, în cazul în care este indicată zona economică liberă, Portul Internațional Liber Giurgiulești sau Aeroportul Internațional Liber Mărculești drept punct de destinație;***
  - ***de servicii – factura fiscală eliberată pe faptul acordării serviciilor, al căror loc de livrare reprezintă zona economică liberă, Portul Internațional Liber Giurgiulești sau Aeroportul Internațional Liber Mărculești;***

12) pentru livrările efectuate în cadrul contractelor de leasing:

- a) documentele (facturile fiscale) care atestă livrările;
- b) facturile care atestă predarea bunului către locatar;
- c) facturile fiscale care atestă primirea ratelor de leasing;

13) pentru livrările de mărfuri și servicii destinate realizării proiectelor Fondului de Investiții Sociale din Moldova (în continuare – FISM):

- a) contractele încheiate între FISM și agenții economici

care execută lucrări din resursele FISM;

- b) contractele încheiate între unitățile administrativ-teritoriale, agențiile de implementare și agenții economici privind executarea lucrărilor finanțate din resursele FISM;
  - c) contractele încheiate între agenții economici antreprenori care solicită restituirea T.V.A. și agenții economici care au încheiate contracte cu FISM – în cazul solicitării restituirii T.V.A. de către agenții economici antreprenori pentru livrările de mărfuri și servicii destinate realizării proiectelor FISM;
  - d) facturile fiscale eliberate pentru volumul de lucrări executate și documentele în baza cărora ele sînt eliberate (actele de îndeplinire a lucrărilor etc.);
- 14) pentru livrările de mărfuri în magazinele duty-free:
- a) contractele de livrare a mărfurilor în magazinul duty-free;
  - b) facturile fiscale pentru livrările la cota zero a T.V.A., în care este indicat drept punct de destinație magazinul duty-free, avînd aplicată ștampila Serviciului Vamal;
  - c) confirmarea Serviciului Vamal privind introducerea mărfurilor în magazinul duty-free;
- 15) pentru efectuarea investițiilor (cheltuielilor) capitale:
- a) la procurarea pe teritoriul Republicii Moldova a valorilor materiale, serviciilor, utilizate pentru efectuarea investițiilor – facturile fiscale și documentele de plată ce confirmă achitarea valorii procurărilor în cauză, inclusiv T.V.A.;
  - b) la procurarea valorilor materiale de la nerezidenți sau de la persoanele juridice și fizice rezidente care se află pe teritoriul Republicii Moldova, dar care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, utilizate pentru efectuarea investițiilor – documentele de plată ce confirmă achitarea T.V.A. la Serviciul Vamal;
  - c) la beneficierea de servicii de la nerezidenți sau de la persoanele juridice și fizice rezidente care se află pe teritoriul Republicii Moldova, dar care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, utilizate pentru efectuarea investițiilor – documentele ce atestă achitarea la organul fiscal a T.V.A. aferentă procurării lor, precum și documentele de plată ce atestă beneficierea de aceste servicii;

01.07.2016

d) în cazul investițiilor (cheltuielilor) capitale în clădiri de producție (destinate producerii mărfurilor sau serviciilor), care sînt date în exploatare și utilizate conform destinației lor finale, suplimentar la documentele specificate la lit. a)–c), procesul-verbal de recepție finală, extrasul documentului cadastral ce atestă înscrierea acestora în registrul bunurilor imobiliare;

16) la prestarea pe teritoriul țării a serviciilor de prelucrare solicitantului plasării mărfurilor sub regim vamal de perfecționare activă de către agenții economici din industria ușoară:

- a) contractele de prestare a serviciilor, încheiate cu solicitantul plasării mărfurilor sub regim vamal de perfecționare activă;
- b) factura fiscală pentru serviciile prestate;
- c) facturile care confirmă primirea materiei prime și returnarea produselor prelucrate;
- d) actul de executare a lucrărilor, cu indicarea mențiunilor

- contractului în baza căruia acestea au fost executate;
- e) documentele agenților economici ce confirmă achitarea serviciilor prestate.

01.07.2016

17) pentru livrarea produselor din biomasă lemnoasă, erbacee și din fructe, destinată producerii energiei termice și apei calde:

- a) contractul în baza căruia au fost efectuate livrări la cota zero a T.V.A.;
- b) scrisoarea beneficiarului pe formular oficial privind confirmarea faptului utilizării volumului (cantității) procurat(e) conform destinației;
- c) facturile fiscale pentru livrările impozitate la cota zero a T.V.A.;

18) pentru livrările de mărfuri și servicii destinate proiectului „Reabilitarea străzilor centrale și modernizarea iluminatului public al centrului municipiului Chișinău”:

- a) contractul în baza căruia au fost efectuate livrări la cota zero a T.V.A.;
- b) în cazul prestării serviciilor și lucrărilor, actul de executare a lucrărilor;
- c) factura fiscală, contrasemnată de către un reprezentant autorizat al Primăriei municipiului Chișinău sau al beneficiarului;
- d) copia scrisorii Primăriei municipiului Chișinău pe formular oficial, cu indicarea denumirii beneficiarului și a proiectului, cu confirmarea că acesta beneficiază de aplicarea cotei zero a T.V.A. la mărfurile, serviciile și lucrările procurate în Republica Moldova, destinate realizării proiectului „Reabilitarea străzilor centrale și modernizarea iluminatului public al centrului municipiului Chișinău”;

19) pentru livrările de mărfuri și servicii destinate Programului de investiții prioritare prevăzut de Studiul de fezabilitate la Programul de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău:

- a) contractul în baza căruia au fost efectuate livrări la cota zero a T.V.A.;
- b) în cazul prestării serviciilor și lucrărilor, actul de executare a lucrărilor;
- c) factura fiscală, contrasemnată de către un reprezentant autorizat al S.A. „Apă-Canal Chișinău” sau al beneficiarului;
- d) copia scrisorii S.A. „Apă-Canal Chișinău” pe formular oficial, cu indicarea denumirii beneficiarului și a proiectului, cu confirmarea că acesta beneficiază de aplicarea cotei zero a T.V.A. la mărfurile, serviciile și lucrările procurate în Republica Moldova, destinate realizării Programului de investiții prioritare prevăzut de Studiul de fezabilitate la Programul de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău.

(9) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată pentru alcoolul etilic procurat și utilizat în medicină, se trece în cont.

(10) La apariția condițiilor stabilite la art. 118¹, subiectul impozabil este în drept să treacă în cont suma T.V.A. achitată sau care urmează a fi achitată furnizorului pe valorile materiale, serviciile procurate pe teritoriul țării numai în cazul în care factura fiscală este înregistrată în Registrul general electronic al facturilor fiscale. În cazul în care furnizorul mă-

furilor, serviciilor nu a înregistrat factura fiscală eliberată în Registrul general electronic al facturilor fiscale sau a înregistrat-o cu depășirea termenului stabilit la art. 118¹ alin. (1¹), cumpărătorul (beneficiarul) va avea dreptul la trecerea în cont a sumei T.V.A. în condițiile stabilite de prezentul articol, cu informarea organului fiscal, în modul și în termenul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, despre nerespectarea de către furnizor a prevederilor art. 118¹.

01.07.2016

(11) Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pentru întreținerea, funcționarea și reparația autoturismelor folosite de către persoanele specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova se trece în cont doar pentru un singur autoturism pentru fiecare persoană specificată la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Suma T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pentru întreținerea, funcționarea și reparația a mai mult de un singur autoturism folosit de către persoanele specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova nu se trece în cont și se raportează la consumuri sau la cheltuieli.

Capitolul 4 LIVRĂRILE SCUTITE DE T.V.A.

Articolul 103. Scutirea de T.V.A.

(1) T.V.A. nu se aplică la importul mărfurilor, serviciilor și pentru livrările de mărfuri, servicii efectuate de către subiecții impozabili, ce constituie rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova:

1) locuința, pământul, arenda acestora, dreptul de livrare și arendare a acestora, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;

2) mărfurile de la pozițiile tarifare 040229110, 190110000, precum și produsele alimentare pentru copii de la pozițiile tarifare 160210001, 200510001, 200710101, 200710911, 200710991;

3) proprietatea de stat, răscumpărată în procesul privatizării;

4) instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și substațiile electrice, rețelele de gaz, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament;

5) mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației; serviciile de instruire

a copiilor și adolescenților în cercuri, secții, studiouri; serviciile prestate copiilor și adolescenților cu folosirea instalațiilor sportive; serviciile legate de întreținerea copiilor în instituții preșcolare serviciile de pregătire și perfecționare a cadrelor;

6) serviciile (acțiunile) întreprinse de către autoritățile abilitate, pentru care se aplică taxa de stat; toate tipurile de activități legate de taxele și plățile încasate de stat pentru acordare de licențe, înregistrare și eliberare de brevete, precum și taxele și plățile încasate de autoritățile administrației publice centrale și locale; serviciile acordate de către avocați și notari, de către executori judecătorești; serviciile de înregistrare în registrul bunurilor imobiliare și de eliberare a extraselor din acest registru; serviciile de înregistrare de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și de furnizare a informației din registrele de stat respective;

7) serviciile legate de operațiunile de acordare de licențe și eliberare de brevete (cu excepția celor de intermediere și a celor aferente importului de mărfuri prevăzute la art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal), referitoare la obiectele proprietății industriale, precum și cele referitoare la obiectele dreptului de autor și ale drepturilor conexe;

8) proprietatea confiscată, proprietatea fără stăpîn, proprietatea trecută în posesiunea statului cu drept de succesiune, comorile;

9) serviciile legate de îngrijirea bolnavilor și bătrînilor, precum și mărfurile, din contul organizațiilor de binefacere, destinate pregătirii pachetelor pentru bătrînii nevoiași și distribuite lor gratuit;

01.07.2016

10) serviciile medicale, cu excepția celor cosmetice, serviciile de ambulanță medicală aeriană; materia primă medicamentoasă, materialele, articolele, ambalajul primar și secundar utilizate la prepararea și producerea medicamentelor, autorizate de Ministerul Sănătății, cu excepția alcoolului etilic, mijloacelor cosmetice, **conform listei aprobate de Guvern**; articolele și aparatele ortopedice și de protezare (poziția tarifară 9021); biletele de tratament (inclusiv cele fără cazare) și de odihnă în stațiunile balneoclimaterice, pachetele de servicii turistice; mijloacele tehnice, inclusiv transportul auto, folosit exclusiv în scopuri legate de profilaxia invalidității și reabilitarea invalizilor;

11) produsele de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățămînt, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrînilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere;

12) serviciile financiare:

- a) acordarea sau transmiterea creditelor, garanțiilor de credit, alte garanții ale operațiilor în numerar și de creditare, inclusiv gestionarea împrumuturilor, creditelor sau garanțiilor de credit din partea creditorilor (operațiile de creditare, de virament, fiduciare, legate de creditare, de decontări de casă, căutarea sumelor care nu au intrat în cont, deschiderea, închiderea și reîntocmirea conturilor);
- b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, viramentele, titlurile de creanță, cecurile

și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;

01.07.2016

c) importul de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la poziția tarifară 7118 (inclusiv de bancnote și monede jubiliare și comemorative) în monedă națională, de bancnote de la poziția tarifară 490700300 și monede metalice de la poziția tarifară 7118 în valută străină (inclusiv în scopuri numismatice) și alte operațiuni legate de circulația monedei naționale și valutei străine (inclusiv operațiunilor legate de folosirea acestora în scopuri numismatice), precum și importul de mărfuri de la poziția tarifară 7108 de către Banca Națională a Moldovei și alte livrări către/de către Banca Națională a Moldovei cu aceste mărfuri;

- d) operațiile legate de emiterea acțiunilor, obligațiunilor, cambiilor și altor valori mobiliare, inclusiv operațiile comerciale și de intermediere pe piața valorilor mobiliare, operațiile registratorilor independenți;
  - e) operațiile legate de instrumentele financiare derivate, de acordurile forward, de opțiuni și de alte operații financiare;
  - f) serviciile legate de gestionarea fondurilor investiționale și fondurilor nestatale calificate de pensii;
  - g) operațiile de asigurare și/sau de reasigurare, inclusiv serviciile de intermediere a acestora;
- 13) serviciile poștale, inclusiv distribuția pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor;
- 14) serviciile legate de jocurile de noroc prestate de către subiecții care desfășoară activitate de întreprinzător în sfera jocurilor de noroc (inclusiv cu folosirea jocurilor automate), cu excepția serviciilor a căror valoare, în totalitate sau parțial, a fost inclusă în miză sau în plata pentru intrare și a altor servicii prestate spectatorilor sau participanților; loteriile;
- 15) serviciile de înhumare și incinerare a corpurilor umane sau animale și activități conexe: pregătirea cadavrelor către înhumare sau incinerare, îmbălsămarea și servicii oferite de întreprinderile de pompe funebre; închirierea încăperilor în saloanele pentru răposai; închirierea sau vânzarea locurilor de veci; întreținerea mormintelor; amenajarea și întreținerea cimitirelor; transportarea cadavrelor; ritualurile și ceremoniile efectuate de organizațiile religioase; organizarea funeraliilor și ceremoniilor de incinerare; confecționarea și/sau livrarea sicriilor, coroanelor;
- 16) cazarea în cămine; serviciile comunale acordate populației: închirierea spațiului locativ, deservirea tehnică a blocurilor de locuințe, alimentarea cu apă, canalizarea, salubritatea, folosirea ascensoarelor;

17) serviciile de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării;

18) energia electrică importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice sau importată de către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, cu excepția serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice;

19) serviciile ce țin de autentificarea drepturilor deținătorilor de teren;

20) producția de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic) de la pozițiile tarifare 4901, 4902, 490300000, 490400000 și 4905, precum și serviciile de editare a producției de carte și a publicațiilor periodice, cu excepția celor cu caracterul menționat;

01.07.2016

21) timbrele de acciz **de la poziția tarifară 490700100** importate și destinate marcării mărfurilor supuse accizelor;

22) serviciile livrate de către cooperativele agricole de prestări servicii, înființate în conformitate cu art. 87 din Legea nr. 73-XV din 12 aprilie 2001 privind cooperativele de întreprinzător, membrilor acestei cooperative, cu condiția că cel puțin 75% din valoarea totală a livrărilor cooperativei constituie valoarea mărfurilor și serviciilor livrate membrilor cooperativei și valoarea mărfurilor livrate cooperativei de către membrii acesteia;

[Art. 103 alin. (1), pct. 23) abrogat prin LP178 din 11.07.12, MO190-192/14.09.12 art. 644; în vigoare 01.01.13]

01.07.2016

24) autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324 870331, 870332, 870333, **870390100**);

24¹) mărfurile de la pozițiile tarifare 7201, 7204, 854810;

[Pct.25 exclus prin Legea nr.108-XVIII din 17.12.2009, în vigoare 01.01.2010]

01.07.2016

26) utilajul, echipamentul și atributele de gratificație primite ca donații de **Comitetul Național Olimpic și Sportiv** și de federațiile sportive naționale de profil de la Comitetul Internațional Olimpic, de la federațiile sportive europene și internaționale de profil pentru pregătirea sportivilor de performanță și promovarea mișcării olimpice, fără drept de comercializare a acestui utilaj, echipament și atribute de gratificație;

27) serviciile organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare. Scutirea va fi acordată începând cu perioada fiscală în care organizația din sfera științei și inovării a fost acreditată de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare. În cazul retragerii certificatului de acreditare, organizația va fi privată de dreptul la scutire începând cu perioada fiscală în care i se retrage certificatul de acreditare.

27¹) tractoarele agricole de la poziția tarifară 870190 și tehnica agricolă de la pozițiile tarifare 842481100, 842481910, 8432, 843320, 843330000, 843340000, 843351000, 843352000, 843353, 843359, 8436, 8437 și părți ale acesteia de la pozițiile tarifare 8432, 8433 și 8437;

01.07.2016

27²) rachetele contra grindinei de la poziția tarifară 3604; 27³) turbinele hidraulice cu puterea maximum 1000 kW de la poziția tarifară 841011000, generatoarele electrice de o putere de peste 75 kW, dar de maximum 375 kW de la poziția tarifară 850133000, părțile pentru grupurile electrogene de la poziția tarifară 850300990, aparatura pentru comutarea circuitelor electrice de la poziția tarifară 853690850;

[Art. 103 alin. (1), pct. 28) abrogat prin LP47 din 27.03.14, MO99-102/25.04.14 art. 251]

29) activele materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, destinate includerii în capitalul statutar (social) în modul și în termenele prevăzute de legislație. Modul de aplicare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern.

01.07.2016

La activele materiale pe termen lung utilizate nemijlocit la fabricarea produselor, la prestarea serviciilor și/sau la executarea lucrărilor se atribuie activele a căror uzură se raportează la costul produselor fabricate, serviciilor prestate și/sau lucrărilor executate.

Activele materiale pe termen lung, care au beneficiat de facilitatea fiscală respectivă, nu pot fi comercializate, transmise în arenda, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar pe parcursul a 3 ani de la data validării declarației vamale respective sau eliberării facturii, cu excepția cazului în care aceste active materiale pe termen lung sînt exportate, dacă anterior au fost importate și nu au suferit modificări în afara uzurii normale. În cazul în care aceste active materiale pe termen lung se comercializează, se transmit în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar pînă la expirarea a 3 ani, T.V.A. se calculează și se achită de către beneficiar (cumpărător) pornind de la valoare indicată în factura eliberată în momentul beneficierii de facilitatea fiscală respectivă – în cazul livrării de active materiale pe termen lung sau de la valoarea în vamă – în cazul importului acestora la momentul depunerii declarației vamale;

alineatul trei se exclude

30) lucrările de construcție și montaj al parcurilor eoliene și al parcurilor fotovoltaice;

01.07.2016

31) utilajul și tehnica de la următoarele poziții tarifare: ex. 3926 – containere din plastic pentru colectarea separată a deșeurilor; ex. 841780700 – furnale și cuptoare pentru incinerarea gunoiului; **ex. 8477 – mașini și aparate pentru prelucrarea cauciucului sau a materialelor plastice;** ex. 8479 – utilaje pentru mărunțirea, presarea, balotarea deșeurilor menajere; ex. 8704 – autovehicule pentru colectarea și transportarea deșeurilor menajere.

Pot beneficia de facilitatea fiscală respectivă agenții economice care dețin autorizație pentru desfășurarea activității de colectare, prelucrare, reciclare a deșeurilor menajere și utilizează utilajul și tehnica nominalizată nemijlocit în do-

meniul de activitate al acestora.

32) aeronavele de la poziția tarifară 8802 40 000, elicopterele de la pozițiile tarifare 880211000, 880212000, locomotivele de la pozițiile tarifare 8601, 8602, vagoanele automotoare pentru calea ferată antrenate în transportul public de pasageri de la poziția tarifară 8603; părțile acestora de la pozițiile tarifare 880310000 - 880330000 și 8607;

33) serviciile de leasing operațional sau financiar ale aeronavelor de la poziția tarifară 8802 40 000, elicopterelor de la pozițiile tarifare 880211000, 880212000, locomotivelor de la pozițiile tarifare 8601, 8602, vagoanelor automotoarelor pentru calea ferată antrenate în transportul public de pasageri de la poziția tarifară 8603.

(2) T.V.A. nu se aplică:

- a) mărfurilor introduse pe teritoriul vamal și plasate sub regimurile vamale de tranzit, transformare sub control vamal, antrepozit vamal și sub destinațiile vamale de distrugere și abandon în folosul statului;
- b) mărfurilor autohtone anterior exportate și reintroduse, în termen de 3 ani, în aceeași stare. Dacă la realizarea exportului suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, scutirea de T.V.A. nu se acordă. Nerestituirea T.V.A. se confirmă printr-un certificat emis de inspectoratul fiscal de stat teritorial sau de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, după caz;
- c) mărfurilor plasate sub regimul vamal de admitere temporară și produselor compensatoare după perfecționarea pasivă, conform reglementărilor vamale.

(3) Mărfurilor plasate în regimul vamal de perfecționare activă, exceptând mărfurile supuse accizelor, carnea de bovine, proaspătă sau refrigerată (poziția tarifară 0201), carnea de bovine congelată (poziția tarifară 0202), carnea de porcine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0203), carnea de ovine sau caprine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0204), organele comestibile de bovine, porcine, ovine, caprine, cai, măgari, câțiri, asini, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0206), carnea și organele comestibile ale păsărilor de la poziția tarifară 0105, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0207), slănină fără carne slabă, grăsimea de porc și de pasăre, netopită, nici altfel extrasă, proaspătă, refrigerată, congelată, sărată sau în saramură, uscată sau afumată (poziția tarifară 0209), laptele și smântina din lapte, concentrate sau cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori (edulcoranți) (poziția tarifară 0402), feculele de cartofi (poziția tarifară 1108 13 000), grăsimile de animale din specia bovină, ovină sau caprină, altele decât cele de la poziția tarifară 150300 (poziția tarifară 1502) și zahărul brut (poziția tarifară ex. 1701), nu li se aplică T.V.A.

T.V.A. achitată pentru mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, la care se aplică T.V.A., se restituie, în conformitate cu modul stabilit de Serviciul Vamal, într-un termen ce nu va depăși 30 de zile.

[Alin. (4) abrogat prin Legea nr. 71 din 12.04.2015, în vigoare 01.05.2015]

(5) T.V.A. nu se aplică la importul mărfurilor, serviciilor importate, destinate acordării de asistență în caz de calamitate naturală, de conflict armat și în alte situații excepționale, precum și pentru importul și livrarea de mărfuri, servicii definite ca ajutoare umanitare, în modul stabilit de Guvern.

(6) T.V.A. nu se aplică la plasarea și comercializarea mărfu-

rilor în magazinele duty-free.

(7) T.V.A. nu se aplică materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului de producție, importate de organizațiile și întreprinderile societăților orbilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, conform listei și în modul stabilit de Guvern.

(8) T.V.A. nu se aplică producției atelierelor curative de producție (de muncă) de pe lângă spitalele de psihiatrie ale Ministerului Sănătății, în care muncesc persoane handicapate.

[Alin. 9 art. 103 exclus prin Legea nr. 108-XVIII din 17.12.2009, în vigoare 01.01.2010]

[Alin. (9^a) exclus prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

(9²) T.V.A. nu se aplică mărfurilor și serviciilor importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art. 52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurilor și serviciilor importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către aceste organizații necomerciale pentru necesitățile instituțiilor menționate.

(9³) T.V.A. nu se aplică mărfurilor importate de către persoane juridice în scopuri necomerciale dacă valoarea în vamă a acestor mărfuri nu depășește suma de 100 de euro. În cazul în care valoarea în vamă a mărfurilor depășește limita neimpozabilă indicată, T.V.A. se calculează pornind de la valoarea mărfurilor în vamă, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acestora.

(9⁴) T.V.A. nu se aplică materiei prime secundare, inclusiv deșeurilor și reziduurilor de hârtie și de carton, de cauciuc, de plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), de metale feroase și neferoase, reziduurilor industriale care conțin metale sau aliaje ale acestora, procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către subiecții impozabili licențiați ca rezultat al activității lor de întreprinzător în Republica Moldova.

(9⁵) T.V.A. nu se aplică mărfurilor consumabile importate de forța militară străină care desfășoară aplicații militare temporare, destinate uzului sau consumului exclusiv al forței militare și al componentei civile. Lista mărfurilor consumabile se aprobă de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

(9⁶) Se scutesc de T.V.A. mijloacele de transport importate și livrate cu titlu gratuit (donație), indiferent de termenul de exploatare, destinate:

- a) pentru scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703;
- b) pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor (reutilate în modul corespunzător), clasificate la poziția tarifară 8703;
- c) pentru stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 8705 30000;
- d) pentru curățarea străzilor, pentru împrăștiat materiale, pentru colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705.

Pot beneficia de facilitatea fiscală respectivă atât beneficiarii, cu condiția utilizării mijloacelor de transport menționate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală, cât și persoanele terțe care au importat și au livrat aceste mijloace de transport către beneficiari.

Beneficiarii și persoanele terțe nu pot comercializa, transmite în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menționate la lit. a)-d).

Modul de introducere, plasare sub regim vamal de import

a mijloacelor de transport menționate și de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă este stabilit de Guvern.

(9⁷) Se scutește de T.V.A. importul mostrelor de mărfuri cu valoarea în vamă care nu depășește 22 euro pentru un import și care nu include cheltuielile prevăzute la art. 11 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie distincte. În cazul în care valoarea mostrelor de mărfuri depășește limita neimpozabilă indicată, T.V.A. se calculează pornind de la valoarea în vamă a mostrelor de mărfuri, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acestora. Pentru a beneficia de scutire, mostrele de mărfuri trebuie să fie de nefolosit prin rupere, perforare sau marcare clară și permanentă sau prin alte procedee, cu condiția ca această operațiune să nu le distrugă caracterul de mostre. Scutirea de T.V.A. nu se aplică produselor alcoolice de la pozițiile tarifare 220300, 2204, 2205, 220600, 2207, 2208, parfumurilor și apelor de toaletă de la poziția tarifară 330300, tutunului și produselor pe bază de tutun de la pozițiile tarifare 2401, 2402 și 2403.

Capitolul 5

IMPOZITAREA LA COTA ZERO A T.V.A.

Articolul 104. Livrările impozitate la cota zero

La cota zero a T.V.A. se impozitează următoarele livrări:

- **01.07.2016**
- a) *mărfurile, serviciile pentru export și toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri (inclusiv de expediție) și pasageri, serviciile de transport internațional al gazelor naturale precum și serviciile operatorului aerodrom (aeroport), de comercializare a билетelor de călătorie în trafic internațional, de deservire la sol a aeronavelor, inclusiv de livrare a combustibilului și a mărfurilor la bordul aeronavei, de securitate aeronautică, de căutare-salvare și de navigație aeriană, aferente aeronavelor în trafic internațional;*
  - b) energia electrică, energia termică și apa caldă pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află aceste bunuri;
  - b¹) biomasa lemnoasă, erbacee și din fructe destinată producerii energiei termice și apei calde;
  - c) în baza principiului reciprocității, importul și/sau livrarea pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, serviciilor destinate folosinței oficiale de către misiunile diplomatice și oficiile consulare acreditate în Republica Moldova, de reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, destinate uzului sau consumului personal de către membrii personalului acestor misiuni diplomatice și oficii consulare sau al reprezentanțelor organizațiilor internaționale, precum și de către membrii familiilor lor care locuiesc împreună cu ei, cu excepția cetățenilor Republicii Moldova, precum și a cetățenilor străini și apatrizi cu reședință permanentă în Republica Moldova. Modul de aplicare a cotei zero a T.V.A. se stabilește de Guvern;
  - c¹) importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor,

serviciilor destinate:

- proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte;
- proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organisme financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget.

Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organisme financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a cotei zero a T.V.A. la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern;

[Lit. d) exclusă prin Legea nr. 245-XVI din 16.11.2007, în vigoare 01.01.2008]

[Lit. e) exclusă prin Legea nr. 299-XVI din 21.12.2007, în vigoare 11.01.2008]

- f) *mărfurile, serviciile livrate în zona economică liberă din afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, livrate din zona economică liberă în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, livrate în zona economică liberă din restul teritoriului vamal al Republicii Moldova, precum și cele livrate de către rezidenții diferitelor zone economice libere ale Republicii Moldova unul altuia, cu excepția serviciilor de transport livrate în zona economică liberă din restul teritoriului vamal al Republicii Moldova, precum și cele livrate de către rezidenții diferitelor zone economice libere ale Republicii Moldova unul altuia;*

 01.07.2016

- g) *serviciile prestate de întreprinderile industriei ușoare pe teritoriul Republicii Moldova în cadrul contractelor de prelucrare în regimul vamal de perfecționare activă. Tipul serviciilor care cad sub incidența prezentului punct, precum și modul de administrare a acestor servicii se stabilesc de Guvern, iar lista agenților economici se aprobă de **Serviciul Vamal**;*
- h) *mărfurile livrate în magazinele duty-free;*
- i) *mărfurile și serviciile livrate în Portul Internațional Liber Giurgiulești și Aeroportul Internațional Liber Mărculești din afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, cele livrate din Portul Internațional Liber Giurgiulești și Aeroportul Internațional Liber Mărculești în afara teritoriului vamal al Republicii Moldova, cele livrate în Portul Internațional Liber Giurgiulești și Aeroportul Internațional Liber Mărculești din restul teritoriului vamal al Republicii Moldova, precum și cele livrate de către rezidenții diferitor zone economice libere ale Republicii Moldova, Portului Internațional Liber Giurgiulești, Aeroportului Internațional Liber Mărculești unul altuia, cu excepția serviciilor de transport livrate în Portul Internațional Liber Giurgiulești;*

lești și Aeroportul Internațional Liber Mărculești din restul teritoriului vamal al Republicii Moldova, precum și a celor livrate de către rezidenții diferitor zone economice libere ale Republicii Moldova, Portului Internațional Liber Giurgiulești, Aeroportului Internațional Liber Mărculești unul altuia.

Capitolul 6 LIVRĂRILE

Articolul 105. Livrările de mărfuri, servicii

- (1) Livrarea energiei electrice, a celei termice și a gazului se consideră livrare de mărfuri.
- (2) Livrarea serviciilor legată de livrarea mărfurilor se consideră parte a livrării de mărfuri.
- (3) Livrarea serviciilor legată de exportul de mărfuri se consideră parte a exportului de mărfuri.
- (4) Livrarea mărfurilor legată de livrarea serviciilor se consideră parte a livrării de servicii.
- (5) Livrarea serviciilor legate de importul de mărfuri se consideră parte a importului de mărfuri.

Articolul 106. Livrările efectuate în cadrul realizării contractului de mandat

- (1) Livrarea de mărfuri, servicii efectuată de către mandatar în numele mandantului constituie livrare efectuată de mandant.
- (2) Executarea de către mandatar a însărcinării mandantului privind procurarea mărfurilor, serviciilor constituie livrare efectuată de către furnizor mandantului.

Articolul 107. Livrările efectuate în cadrul realizării contractului de comision și contractului de administrare fiduciară

- (1) Transmiterea mărfurilor de către comitent comisionarului și invers, precum și transmiterea mărfurilor de către comisionar cumpărătorului și de către furnizor comisionarului în cadrul realizării contractului de comision constituie livrări de mărfuri.
- (2) Valoarea impozabilă a livrării impozabile a mărfurilor efectuată de către comitent comisionarului subiect al impunerii cu T.V.A. reprezintă valoarea impozabilă a livrării acestor mărfuri efectuate de către comisionar cumpărătorului. Valoarea impozabilă a livrării impozabile a mărfurilor efectuată de către comitent comisionarului care nu este subiect al impunerii cu T.V.A. reprezintă valoarea livrării acestor mărfuri cumpărătorului de către comisionar diminuată cu suma T.V.A. care ar fi fost calculată de către comisionar dacă acesta ar fi fost subiect impozabil cu T.V.A.
- (3) La executarea însărcinării comitentului de a procura marfa, valoarea livrării de mărfuri efectuată de comisionar comitentului reprezintă valoarea livrării de mărfuri efectuată de către furnizor comisionarului.
- (4) Executarea de către comisionar a însărcinării comitentului în cadrul realizării contractului de comision constituie

livrare de servicii.

(5) Dacă în cadrul executării de către comisionar a însărcinării comitentului acesta importă mărfuri, comisionarul achită T.V.A. la import în conformitate cu art. 101 alin. (7) și beneficiază de dreptul la trecerea în cont a T.V.A. în condițiile stabilite la art. 102 alin. (6) lit. b).

(6) În cazul în care administratorul fiduciar acționează în nume propriu, dar pe contul fiduciantului, în legătură cu o prestare de servicii, se consideră că el însuși a procurat și a prestat serviciile în cauză.

(7) Valoarea impozabilă a serviciului prestat administratorului fiduciar subiect al impunerii cu T.V.A. de către fondatorul administrării constituie valoarea impozabilă a serviciului prestat beneficiarului de către administratorul fiduciar. Valoarea impozabilă a serviciului prestat administratorului fiduciar care nu este subiect al impunerii cu T.V.A. de către fondatorul administrării reprezintă valoarea serviciului prestat cumpărătorului de administratorul fiduciar diminuată cu suma T.V.A. care ar fi fost calculată de către comisionar dacă acesta ar fi fost subiect impozabil cu T.V.A.

(8) Prestarea serviciului de administrare fiduciară de către administratorul fiduciar fondatorului administrării constituie livrare de servicii.

(9) În cazul în care fondatorul administrării este un nerezident, administratorul fiduciar este obligat să achite T.V.A. la import de servicii în modul stabilit la art. 101 alin. (4) și dispune de dreptul la trecerea în cont a T.V.A. în condițiile stabilite la art. 102 alin. (6) lit. c). Livrarea ulterioară a serviciului de către administratorul fiduciar beneficiarului se impozitează cu T.V.A.

Capitolul 7 TERMENELE OBLIGAȚIEI FISCALE

Articolul 108. Termenele obligației fiscale

(1) Data obligației fiscale privind T.V.A. este data livrării. Data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin. (5), (6) și (7).

(2) Pentru mărfuri, data livrării se consideră data predării (transmiterii) mărfurilor cumpărătorului (beneficiarului) sau dacă mărfurile sînt transportate, data livrării se consideră data la care începe transportarea, cu excepția mărfurilor de export pentru care data livrării se consideră data scoaterii lor de pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) În cazul livrării de bunuri imobiliare, data livrării se consideră data trecerii bunurilor imobiliare în proprietatea cumpărătorului la data înscrierii lor în registrul bunurilor imobiliare.

(4) Pentru servicii, data livrării se consideră data prestării serviciului, data eliberării facturii fiscale sau data la care plata se efectuează subiectului impozabil, parțial sau în întregime, în dependență de ce are loc mai înainte.

(5) Dacă factura fiscală este eliberată sau plata este primită pînă la momentul efectuării livrării, data livrării se consideră data eliberării facturii fiscale sau data primirii plății, în dependență de ce are loc mai înainte.

(6) Dacă mărfurile, serviciile sînt livrate regulat pe parcursul unei anumite perioade de timp stipulate în contract, data livrării se consideră data eliberării facturii fiscale sau data primirii fiecărei plăți regulate, în dependență de ce are loc mai înainte.

(7) În cazul livrării de mărfuri și servicii în cadrul unui contract de leasing (financiar sau operațional), data livrării se consideră data specificată în contract pentru plata ratei de leasing. În cazul încasării ratei de leasing în avans, data livrării se consideră data încasării avansului.

[Art. 108 alin. (8) abrogat prin LP47 din 27.03.14, MO99-102/25.04.14 art. 251]

Articolul 109. Termenele obligației fiscale în cazul importurilor

01.07.2016

(1) Pentru mărfurile importate, termenul obligației fiscale se consideră data declarării mărfurilor la punctele vamale sau, în cazul prevăzut la art. 124 alin. (1²) din Codul vamal, data prelungirii termenului de plată, iar data achitării – data depunerii de către importator (declarant) sau de către un terț a mijloacelor bănești la casieria organului vamal sau la Contul Unic Trezorerial, confirmată printr-un extras din contul bancar. La serviciile importate, termenul obligației fiscale și data achitării T.V.A. se consideră data efectuării plății, inclusiv a plății prelabile pentru importul de servicii.

(2) Marfa se consideră importată dacă importatorul respectă toate cerințele prevăzute de legislația vamală la importul de mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova și dacă marfa a fost supusă taxei vamale. În cazul în care taxa vamală pe marfa importată nu trebuie achitată, marfa se consideră importată, ca și cum ea ar fi fost supusă taxei vamale, cu respectarea procedurilor corespunzătoare de import a mărfurilor, prevăzute în legislația vamală.

Capitolul 8 LOCUL LIVRĂRII

Articolul 110. Locul livrării mărfurilor

(1) Locul livrării mărfurilor se consideră locul de aflare a mărfurilor la momentul predării (transmiterii) sau la momentul trecerii lor în posesia cumpărătorului (beneficiarului). Dacă mărfurile sînt furnizate cu transportul cumpărătorului (beneficiarului) sau de către o organizație de transport, atunci locul livrării mărfurilor este locul de aflare a mărfurilor la începutul transportării, cu excepția livrărilor pentru export.

(2) Locul livrării energiei electrice, a celei termice și a gazului se consideră locul primirii lor.

Articolul 111. Locul livrării serviciilor

(1) Locul livrării serviciilor se consideră:

- locul aflării bunurilor imobile – dacă serviciile sînt legate nemijlocit de aceste bunuri;
- calea pe care se efectuează transportul, luîndu-se în considerare distanța parcursă – la prestarea serviciilor de transport;
- locul prestării efective a serviciilor:
  - legate de bunurile mobile tangibile;
  - prestate în domeniul culturii, artei, științei, învățămîntului, culturii fizice, divertismentului sau spor-

tului ori într-un alt domeniu similar de activitate;

- legate de activități auxiliare de transport, așa ca încărcarea, descărcarea, strămutarea;

d) locul utilizării și posedării serviciului – la darea în arendă a bunurilor mobile tangibile;

e) sediul, iar în cazul în care acesta lipsește – domiciliul sau reședința beneficiarului următoarelor servicii:

- de transmitere și acordare a drepturilor de autor, brevetelor, licențelor, mărcilor de produs și de serviciu și a altor obiecte ale proprietății industriale, precum și a altor drepturi similare;
- servicii de publicitate;

- servicii ale consultanților, inginerilor, birourilor de consultanță, avocaților, contabililor și de marketing, precum și servicii de furnizare a informației, inclusiv prin centrele de intermediere telefonică;
- servicii în tehnologia informației, informatice, acordate prin intermediul mijloacelor electronice;

- de angajare și furnizare de personal (punere la dispoziție de personal);
- servicii ale agenților care activează în numele și din contul altor persoane – pentru serviciile enumerate la prezentul punct;

f) locul destinației mărfurilor, expediate după prelucrare – la prelucrarea mărfurilor pe teritoriul vamal și în afara teritoriului vamal.

(2) Locul livrării serviciilor se consideră sediul, iar în cazul în care un asemenea loc lipsește – domiciliul sau reședința persoanei care prestează:

- servicii de telefonie IP;
- alte servicii care nu au fost enumerate la alin. (1).

Capitolul 9 ADMINISTRAREA T.V.A.

Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil

01.07.2016

(1) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorităților publice, instituțiilor publice, specificate la art. 51, exclusiv instituțiilor de învățămînt publice, instituțiilor medico-sanitare publice și private, specificate la art. 51¹, și deținătorilor patentei de întreprinzător, este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. dacă el, într-o oricare perioadă de 12 luni consecutive, a efectuat livrări de mărfuri, servicii în sumă ce depășește 600 000 lei, cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art. 95 alin. (2). Subiectul este obligat să înștiințeze oficial organul fiscal, completînd formularul respectiv, și să se înregistreze nu mai tîrziu de ultima zi a lunii în care a avut loc depășirea. Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea.

(2) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător are dreptul să se înregistreze în calitate de contribuabil al T.V.A. dacă el preconizează efectuarea livrărilor impozabile de mărfuri sau servicii. Subiectul se consideră înregistrat

din prima zi a lunii următoare celei în care a fost depusă la organul fiscal cererea de înregistrare, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (1).

(3) La înregistrarea subiectului impozabil, organul fiscal este obligat să-i elibereze certificatul de înregistrare, aprobat în modul stabilit, cu indicarea:

- denumirii (numelui) și adresei juridice ale subiectului impozabil;
- datei înregistrării;
- codului fiscal al subiectului impozabil.

01.07.2016

(4) Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător și care beneficiază de import de servicii, cu excepția celor scutite de T.V.A., a căror valoare fiind adăugată la valoarea livrărilor de mărfuri, servicii, efectuate pe parcursul oricăror 12 luni consecutive, **cu excepția livrărilor scutite de T.V.A. și a celor care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art. 95 alin. (2)**, depășește 600 000 de lei este obligat să se înregistreze ca contribuabil al T.V.A. în modul stabilit la alin. (1) **din prezentul articol.**

[Art. (112¹) exclus prin Legea 267 din 23.12.2011, în vigoare 13.01.12]

Articolul 113. Anularea înregistrării

(1) În cazul suspendării livrărilor supuse T.V.A., subiectul impozabil este obligat să informeze despre aceasta organul fiscal. Anularea înregistrării ca contribuabil al T.V.A. se efectuează în modul stabilit de organul fiscal

(2) Organul fiscal este în drept să anuleze de sine stătător înregistrarea contribuabilului T.V.A. în cazul în care:

[Lit. a) abrogată prin Legea nr. 71 din 12.04.2015, în vigoare 01.05.2015]

- subiectul impunerii nu a prezentat declarație privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală;
- informația prezentată despre sediul subiectului și sediul subdiviziunilor acestuia este neveridică.

(3) În momentul anulării înregistrării contribuabilului T.V.A., el se consideră ca subiect care a efectuat o livrare impozabilă a stocurilor sale de mărfuri și a mijloacelor fixe pentru care, la momentul procurării lor, T.V.A. a fost trecut în cont și trebuie să achite datoria la T.V.A. pentru această livrare. Valoarea impozabilă a livrării respective se consideră valoarea ei de piață, iar pentru activele supuse uzurii – valoarea cea mai mare dintre valoarea contabilă și valoarea de piață.

(4) Data anulării înregistrării ca contribuabil al T.V.A. se consideră data întocmirii actului de control în a cărui bază este emisă decizia șefului (șefului adjunct) al organului fiscal privind anularea înregistrării.

(5) În cazul suspendării activității subiectului impozabil în conformitate cu legislația în vigoare, înregistrarea în calitate de contribuabil al T.V.A. nu se anulează, iar perioada de suspendare a activității nu se ia în calcul la aprecierea plafonului stabilit la alin.(2) lit. a). În cazul efectuării livrărilor în perioada de suspendare a activității, obligațiile și drepturile contribuabilului T.V.A. se restabilesc din prima zi a lunii în care au fost efectuate aceste livrări.

Articolul 114. Perioada fiscală privind T.V.A.

(1) Perioada fiscală privind T.V.A. constituie o lună calendaristică, începând cu prima zi a lunii.

(2) În cazul anulării înregistrării, ultima perioadă fiscală începe în prima zi a lunii în care a avut loc anularea și se termină în ultima zi a lunii când a intrat în vigoare actul cu privire la anularea înregistrării.

Articolul 115. Declararea T.V.A. și achitarea ei

(1) Fiecare subiect impozabil, specificat la art. 94 lit. a) și/ sau lit. c), este obligat să prezinte declarația privind T.V.A. pentru fiecare perioadă fiscală. Declarația se întocmește pe un formular oficial, care este prezentat la organul fiscal nu mai târziu de data de 25 a lunii care urmează după încheierea perioadei fiscale.

(1¹) Declarația privind T.V.A. se prezintă utilizând, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art. 187 alin. (2¹).

(2) Fiecare subiect impozabil trebuie să verse la buget suma T.V.A., care urmează a fi achitată pentru fiecare perioadă fiscală, cel târziu la data stabilită pentru prezentarea declarației pe această perioadă, cu excepția achitării T.V.A. în buget:

- pentru serviciile aferente importului de mărfuri, a cărei achitare se face la momentul importului mărfii;
- pentru serviciile importate, a cărei achitare se face la momentul efectuării plății, inclusiv a plății prealabile pentru serviciul de import.

01.07.2016

Articolul 116. Ajustarea sumei T.V.A. în cazul datoriilor compromise

(1) Dacă, după includerea în declarația privind T.V.A. a sumei T.V.A. calculate pe livrarea efectuată, toată suma sau o parte a ei se consideră, conform legislației, drept datorie compromisă, subiectul impozabil are dreptul la ajustarea sumei T.V.A. calculate începând cu perioada fiscală în care s-a constatat datoria compromisă. Suma T.V.A. care urmează a fi ajustată este egală cu suma T.V.A. calculată pe livrarea care corespunde sumei datoriei compromise nerambursate.

(2) Dacă suma datoriei compromise se restituie subiectului impozabil după **ajustarea sumei T.V.A. calculate** conform prevederilor alin. (1), această sumă se consideră ca plată pentru următoarea livrare impozabilă efectuată la momentul primirii sumei datoriei compromise.

(3) Dacă, după includerea în declarația privind T.V.A. a sumei T.V.A. în baza facturii fiscale primite, toată suma sau o parte a ei se consideră, conform legislației, drept datorie compromisă, subiectul impozabil va exclude din trecerea în cont suma T.V.A. care corespunde sumei datoriei compromise neachitate.

Articolul 117. Factura fiscală

(1) Subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cum-

părătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art. 108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Factura fiscală nu se eliberează pentru livrările impozitate conform art. 104 lit. a).

- (2) Factura fiscală trebuie să includă următoarele informații:
- 1) numărul curent al facturii;
  - 2) denumirea (numele), adresa și codul fiscal al furnizorului;
  - 3) data eliberării facturii;
  - 4) data livrării, dacă ea nu corespunde cu data eliberării facturii;
  - 5) denumirea (numele), adresa și codul fiscal al cumpărătorului;
  - 6) tipul livrării;
  - 7) pentru fiecare tip de livrare de mărfuri, servicii:
    - a) cantitatea mărfii;
    - a¹⁾ prețul de achiziție/livrare și mărimea adaosului comercial cumulativ – în cazul livrării mărfurilor social importante;
    - b) prețul unui articol de marfă fără T.V.A.;
    - c) cota T.V.A.;
    - d) suma T.V.A. pe un articol de marfă;
    - e) suma totală a livrării de mărfuri, servicii, care urmează a fi achitată;
    - f) suma totală a T.V.A.

01.07.2016

(3) Pentru vânzarea cu amănuntul și prestările de servicii în locurile special amenajate și în cadrul comerțului electronic, cu plata în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie (cu excepția cazurilor când este solicitată de cumpărător), dacă sînt respectate următoarele condiții:

- a) **subiectul impozabil ține evidența sumei primite și achitate în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar la fiecare punct comercial și de prestări servicii cu utilizarea mașinilor de casă și de control, prin intermediul serviciilor instituțiilor financiare, ale întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, prin intermediul altor prestatori de servicii de plată. Înregistrarea prin mașina de casă și de control se efectuează în momentul primirii sumei în numerar și/sau achitării sumei cu instrument de plată fără numerar. La sfîrșitul fiecărei zile de lucru, în registrul mașinii de casă și de control se înscriu datele raportului de închidere zilnică a mașinii de casă și de control;**
- b) la sfîrșitul fiecărei zile de lucru, în documentația de evidență este înscrisă suma totală a T.V.A. pe livrările efectuate, iar în documentul de evidență a valorilor materiale procurate se introduc datele din facturile fiscale care au fost achitate în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar.

alineatul (3¹) se abrogă

(4) În cazul produselor digitale exportate sub formă de servicii livrate pe cale electronică și achitate prin intermediul cardurilor sistemelor internaționale de plăți, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie.

01.07.2016

(5) La livrarea energiei electrice, energiei termice, apei, gazului și serviciilor către populație cu plată în numerar, inclusiv prin intermediul serviciilor instituțiilor financiare, ale întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, ale altor prestatori de servicii de plată, eliberarea facturilor fiscale de către furnizorii mărfurilor, serviciilor nu se efectuează.

Articolul 117¹. Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale

(1) La efectuarea livrărilor de mărfuri, în cazul în care acestea se transportă, data eliberării facturii fiscale este data la care începe transportul lor.

(2) La efectuarea livrărilor regulate de mărfuri, servicii (energie electrică, termică, apă, gaz etc.) pe parcursul unei perioade, furnizorii eliberează factură fiscală pentru perioada în care a fost efectuată livrarea, odată cu prezentarea către cumpărător a contului.

(2¹) La livrarea energiei electrice către operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, producătorul, în baza informației prezentate de furnizorii energiei electrice, eliberează factura fiscală cu divizarea volumelor în funcție de cota T.V.A. aplicată.

(2²) La livrarea energiei termice și apei calde către operatorii rețelelor de distribuție a energiei termice și apei calde, producătorul, în baza informației prezentate de operatorii rețelelor de distribuție a energiei termice și apei calde, eliberează factura fiscală cu divizarea volumelor în funcție de cota T.V.A. aplicată.

(3) Subiecții impozabili cu T.V.A. (întreprinderile producătoare de pâine și de produse de panificație, precum și întreprinderile de prelucrare a laptelui și a cărnii) care, pe parcursul unei zile, în conformitate cu graficul stabilit, efectuează în adresa unuia și aceluiași cumpărător cîteva livrări de mărfuri impozabile cu T.V.A. au dreptul la eliberarea unei singure facturi fiscale în asortimentul mărfurilor livrate pentru fiecare cumpărător (beneficiar) și pentru volumul total de livrări efectuate pe parcursul unei zile, cu reflectarea în factura fiscală a numerelor și a seriilor facturilor, a informației pe livrări.

(4) La livrările de producție agricolă și de mărfuri, servicii către proprietarii de teren agricol în contul plății pentru arenda pămîntului, factura fiscală se eliberează de arendaș în ultima zi a lunii în care a avut loc livrarea, la valoarea totală a livrării, cu anexarea informației despre beneficiari, ce conține indicatorii specificați în factura fiscală și semnătura olografă a beneficiarilor.

(5) La transmiterea dreptului de utilizare a produsului informațional, factura fiscală se eliberează de către autor sau de titularul dreptului de autor la data stabilită pentru achitarea folosirii produsului informațional, indiferent de faptul dacă transmiterea dreptului de autor are loc în baza contractului privind transmiterea dreptului de autor exclusiv sau neexclusiv.

(6) Eliberarea de către comitent a facturii fiscale se efectuează la transmiterea mărfurilor la comisionar. La livrarea mărfii către cumpărător (beneficiar), comisionarul eliberează factura fiscală în nume propriu. În măsura în care execută însărcinarea comitentului, comisionarul îi eliberează factura fiscală.

(7) La executarea însărcinării comitentului de a procura

marfă pentru ca, ulterior, să o predea acestuia, comisionarul eliberează factura fiscală în nume propriu la predarea mărfii către comitent. În măsura în care execută însărcinarea comitentului, comisionarul îi eliberează factura fiscală.

(8) Factura fiscală eliberată de fondatorul administrării se prezintă administratorului fiduciar. La livrarea de mărfuri, servicii către cumpărătorul (beneficiarul) final, administratorul fiduciar eliberează factura fiscală în nume propriu. Pe măsura acordării serviciului de administrare a patrimoniului, administratorul fiduciar eliberează fondatorului administrării factura fiscală.

(9) La primirea plății înainte de efectuarea livrării, nu se eliberează factură fiscală, cu excepția:

- a) comercializării de către întreprinderile de alimentație publică a produselor alimentare de fabricație proprie și a mărfurilor către cumpărătorul (beneficiarul) care este subiect al activității de întreprinzător și care plătește în prealabil deservirea la întreprinderea de alimentație publică pentru o anumită perioadă, factura fiscală eliberându-se în momentul efectuării prealabile a plății;
- b) abonării la publicațiile periodice impozabile cu T.V.A., precum și prestării serviciilor de publicitate, factura fiscală eliberându-se la primirea plății în prealabil;

[Lit. c) alin.(9) abrogată prin Legea nr. 71 din 12.04.2015, în vigoare 01.05.2015]

- d) livrării serviciilor de telefonie mobilă prin achitare în prealabil, furnizorul eliberând factura fiscală în momentul, stabilit prin contract, al efectuării plății pentru serviciile acordate.

(10) Refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin înscrierea lor într-un rând separat în factura fiscală eliberată pentru livrarea de mărfuri, servicii. În cazul în care livrarea de mărfuri, servicii lipsește, refacturarea cheltuielilor compensate se efectuează prin eliberarea facturii fiscale în care se vor înscrie doar aceste cheltuieli.

(11) În cazul în care valoarea impozabilă a livrării impozabile de mărfuri se formează în momentul primirii lor de către cumpărător ca rezultat al determinării calității, masei și calităților lor de consum, la expedierea mărfurilor se va elibera factura. După stabilirea valorii impozabile pe livrarea în cauză, în baza documentelor confirmative despre recepționarea mărfurilor, furnizorul prezintă cumpărătorului factura fiscală, în care se vor reflecta numerele și seriile facturilor și informația despre livrările efectuate. La efectuarea multiplă a unor astfel de livrări în decursul unei luni, furnizorul, în baza facturilor, eliberează nu mai puțin de două ori pe lună factura fiscală pe valoarea livrărilor efectuate.

01.07.2016

(12) La ajustarea valorii impozabile a livrării impozabile de mărfuri, de servicii după livrarea sau achitarea lor, furnizorul eliberează factura fiscală cu reflectarea în aceasta a denumirii mărfurilor, serviciilor la care a fost modificată valoarea impozabilă, a obligației fiscale ajustate privind T.V.A. și a mărimii ajustării valorii impozabile a mărfurilor, serviciilor care se indică cu semnul „minus” la micșorare și cu semnul „plus” la majorare.

Articolul 118. Evidența mărfurilor, serviciilor

(1) Fiecare subiect impozabil este obligat să țină evidența întregului volum de mărfuri, servicii livrate și a valorilor materiale, serviciilor procurate. În comerțul cu amănuntul, în sfera prestării serviciilor, subiecții impozabili sînt obligați să țină zilnic evidența tuturor mărfurilor livrate, serviciilor prestate achitate în numerar. Registrele de evidență a procurării și livrării de mărfuri, servicii trebuie întocmite în termen de o lună de la încheierea perioadei fiscale privind T.V.A.

(2) Registrul de evidență a procurării de mărfuri, servicii trebuie să includă:

- a) seria și numărul facturii fiscale și/sau seria și numărul declarației de import și/sau numărul documentului confirmativ pentru importul de servicii;
- b) data primirii facturii fiscale și/sau data din declarație în regim liber de vamă și/sau data plății T.V.A. la servicii și numărul documentului de plată;
- c) denumirea (numele) furnizorului;
- d) descrierea succintă a livrării;
- e) valoarea totală a livrării fără T.V.A.;
- f) suma totală a T.V.A.

(3) Facturile fiscale pe valorile materiale, serviciile procurate/ livrate se înregistrează în registrele respective în ordinea primirii/ eliberării lor. Facturile fiscale deteriorate sau anulate se păstrează la subiectul impozabil.

(4) Înscrierea în registrul de evidență a livrării de mărfuri, servicii trebuie să includă:

- a) seria și numărul facturii fiscale;
- b) data eliberării ei;
- c) denumirea (numele) cumpărătorului (beneficiarului);
- d) descrierea succintă a livrării;
- e) valoarea totală a livrării prezentată pentru a fi achitată fără T.V.A.;
- f) suma totală a T.V.A.;
- g) suma rabatului, dacă acesta se oferă.

(5) Pentru fiecare perioadă fiscală privind T.V.A. se ține o evidență generalizată, care include:

- a) suma T.V.A. pe valorile materiale, serviciile procurate;
- b) suma T.V.A. pe mărfurile, serviciile livrate;
- c) ajustările care influențează suma T.V.A.;
- d) suma netă a T.V.A. care trebuie achitată la buget sau suma excesivă netă a T.V.A. care urmează a fi trecută în cont;
- e) suma T.V.A. vărsată la buget;
- f) suma excesivă a T.V.A. reportată la perioada fiscală următoare;
- g) suma T.V.A. supusă rambursării de la buget.

Articolul 118¹. Registrul general electronic al facturilor fiscale

01.07.2016

(1) Factura fiscală eliberată se supune înregistrării obligatorii de către furnizorul subiect al impunerii cu T.V.A. în Registrul general electronic al facturilor fiscale, în forma și în modul stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în cazul în care totalul valorii impozabile a livrării impozabile cu T.V.A., **inclusiv al valorii impozabile ajustate în condițiile art. 98**, depășește suma de 100000 lei.

(1¹) Factura fiscală eliberată urmează să fie înregistrată în Registrul general electronic al facturilor fiscale în termen de 10 zile lucrătoare de la data eliberării.

(2) Cumpărătorul are dreptul să verifice corespunderea datelor din factura fiscală eliberată de furnizor cu datele din Registrul general electronic al facturilor fiscale.

(3) Prevederile prezentului articol nu se aplică față de facturile fiscale electronice.

01.07.2016

Articolul 118². Modul și termenele de eliberare a formularelor de facturi fiscale, a seriei și diapazonului de numere

(1) Formularele de facturi fiscale se eliberează contra plată, în baza unei cereri scrise, în care se indică numărul de formulare solicitat, depusă de către plătitorul de TVA la organul fiscal în a cărui rază de deservire acesta este înregistrat, iar în cazul marilor contribuabili plătitori de TVA – la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

(2) În termen de 5 zile lucrătoare, organul fiscal examinează cererea depusă și asigură eliberarea numărului solicitat al formularelor de facturi fiscale sau informează contribuabilul despre respingerea cererii dacă, în cadrul termenului stabilit în prezentul alineat, a fost inițiată procedura de anulare a înregistrării contribuabilului în calitate de plătitor de T.V.A.

(3) Prima zi a termenului stabilit la alin. (2) se consideră următoarea zi lucrătoare ce urmează după ziua în care a fost depusă cererea de eliberare a formularelor de facturi fiscale.

01.07.2016

(4) Pentru contribuabilii care își exercită dreptul la imprimarea de sine stătător a facturilor fiscale, seria și diapazonul de numere se eliberează conform modului stabilit de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Dumitru MOȚPAN

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Chișinău, 17 decembrie 1997. Nr. 1415-XIII.